

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 8Saz/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0923100403
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Lenka Figulová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2023:0923100403.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach sudkyňou JUDr. Ing. Lenkou Figulovou v právnej veci žalobkyne: mal. A. B., nar. XX. XXXXXX XXXX, štátna príslušnosť: Iracká republika, trvalý pobyt: Iracká republika, bez dokladu totožnosti, toho času miesto pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14, 078 01 Sečovce, zast. zákonnou zástupkyňou, matkou C. D. B., nar. XX. XXXXXXXXXX XXXX, štátna príslušnosť: Iracká republika, trvalý pobyt: Iracká republika, bez dokladu totožnosti, toho času miesto pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov E., F. XX, XXX XX E., právne zast. Centrom právnej pomoci, Kancelária Košice, Murgašova 3, 040 01 Košice, proti žalovanému: Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky, Bitúnková 8, 940 01 Nové Zámky, vo veci správnej žaloby podľa § 221 Správneho súdneho poriadku o preskúmanie rozhodnutia č. PPZ-HCP-BA12-4407-015/2023-AV zo dňa 17. augusta 2023 a o prepustenie zo zaistenia, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BA12-4407-015/2023-AV zo dňa 17. augusta 2023 týkajúce sa žalobkyne – mal. A. B., nar. XX. XXXXXX XXXX, štátna príslušnosť: Iracká republika, trvalý pobyt: Iracká republika, bez dokladu totožnosti, toho času miesto pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14, Sečovce.

II. N a r i a ě u j e žalovanému bezodkladné prepustenie žalobkyne mal. A. B., nar. XX. XXXXXX XXXX, štátna príslušnosť: Iracká republika, trvalý pobyt: Iracká republika, bez dokladu totožnosti, toho času miesto pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14, Sečovce, zo zaistenia.

III. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Konanie na správnom súde

1. Žalobkyňa sa správnu žalobou zo dňa 05. septembra 2023 domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA12-4407-015/2023-AV zo dňa 17. augusta 2023 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie o zaistení“), ktorým žalovaný podľa zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom a účinnom znení (ďalej aj „zákon o pobyte cudzincov“) a to podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov rozhodol o zaistení žalobkyne na účel výkonu administratívneho vyhostenia s tým, že stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac však do 17. októbra 2023. Žalobkyňa zároveň žiadala, aby správny súd nariadil žalovanému, aby bola žalobkyňa bezodkladne prepustená zo zaistenia a bola jej priznaná náhrada trov konania.

2. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že žalovaný napadnuté rozhodnutie odôvodnil na tom skutkovom základe, že žalobkyňa bola administratívne vyhostená z územia Slovenskej republiky na základe rozhodnutia

žalovaného č. PPZ-HCP-BA12-4407-010/2023-AV zo dňa 17. augusta 2023 (ďalej aj „rozhodnutie o administratívnom vyhostení“) podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov z dôvodu neoprávneného pobytu na území Slovenskej republiky. Keďže žalobkyňa nemá dostatok finančných prostriedkov ani platný cestovný doklad k vycestovaniu, rozhodol žalovaný o jej zaistení.

3. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že samostatnými rozhodnutiami žalovaného boli zaistené aj jej maloletá sestra: G. B., nar. XX.XX.XXXX, a matka C. D. B., obe irackej štátnej príslušnosti, a ktoré sa rovnako ako žalobkyňa obrátili so žalobou na súd.

4. Žalobkyňa v žalobe namietala, že s napadnutým rozhodnutím žalovaného nesúhlasí v celom jeho rozsahu z dôvodu, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav, dospel na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné pre jeho nedostatočné odôvodnenie.

5. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na to, že ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, na základe ktorého došlo k zaisteniu žalobkyne v zmysle výroku a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, síce oprávňuje zaistiť cudzinca s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie zo Slovenskej republiky na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení alebo na základe súdneho rozhodnutia v trestnoprávnom konaní, v ktorom mu bol uložený trest vyhostenia, no limitom zaistenia je okrem formálnej zákonnosti aj jeho účelnosť a efektívnosť, a teda reálna možnosť naplnenia účelu zaistenia, ktorým je v prejednávanej príhode výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení.

6. Žalovaný napadnuté rozhodnutie založil iba na dôvodoch poukazujúcich na formálny súlad príslušného rozhodnutia so zákonom o pobyte cudzincov, pričom absentuje odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia z pohľadu efektivity a účelnosti zaistenia žalobkyne.

7. Žalobkyňa ďalej mala za to, že rozhodnutie o administratívnom vyhostení (pozn. ktoré predchádzalo preskúmanému rozhodnutiu) je nepreskúmateľné, nevykonateľné a nezákonné, v rozpore s § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov (povinnosť určenia krajiny vyhostenia), nakoľko v ňom absentuje krajina, do ktorej má byť žalobkyňa vyhostená. Poukázala pritom na to, že účelom a zmyslom ustanovenia § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov (povinnosť určenia krajiny vyhostenia) je, aby mal cudzinec účinnú možnosť obrany voči návratu do konkrétnej krajiny a aby mohol efektívne namietat konkrétne okolnosti či prekážky, ktoré by bránili jeho návratu do tej, ktorej krajiny, či už domovskej alebo napr. krajiny tranzitu.

8. Žalobkyňa tiež namietala, že rovnako ani v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný neuviedol, kam konkrétne mieni vyhostiť žalobkyňu a v tomto smere ani nerozvinul konkrétnu správnu úvahu týkajúcu sa účelnosti zaistenia žalobkyne a možnosti reálneho zrealizovania vyhostenia žalobkyne. Z napadnutého rozhodnutia (ani z rozhodnutia o administratívnom vyhostení) nie je tiež zrejmé, ako konkrétne skúmal a vyhodnocoval žalovaný jednotlivé prekážky vyhostenia a vo vzťahu ku ktorej konkrétnej krajine, aké konkrétne správy o bezpečnostnej situácii, prípadne iné dôkazy si za tým účelom zaobstaral, aby mohol dospieť k jednoznačnému a presvedčivému záveru o neexistencii rizika utrpenia vážnej ujmy žalobkyne.

9. Podľa názoru žalobkyne preskúmané rozhodnutie trpí vadou nedostatočného odôvodnenia aj v časti stanovenej dĺžky zaistenia. Keďže žalovaný neuviedol konkrétnu krajinu, kam má byť žalobkyňa vyhostená, nie je vôbec zrejmé, na základe akých dôkazov dospel žalovaný k stanoveniu práve tejto dĺžky doby zaistenia. Žalovaný neuviedol ani, či je vystavenie náhradného cestovného dokladu vôbec možné a či je zrealizovanie cesty v prvom rade bezpečné a prípustné z pohľadu čl. 3 Dohovoru.

10. Žalobkyňa mala tiež za to, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí nezaujal žiadnu právnu úvahu k skutočnosti, že sa vo veci žalobkyne jedná o maloleté dieťa vo veľmi nízkom veku, a teda k posúdeniu prípustnosti zásahu do osobnej slobody maloletej osoby ako zraniteľnej osoby v zmysle § 88 ods. 8 a § 2 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov. Napriek tomu, že sa zaistenie žalobkyne (ako aj výkon administratívneho vyhostenia) logicky nerozlučne dotýka práv a záujmov maloletých cudzincov v nízkom veku, žalovaný k tejto skutočnosti nezaujal žiadnu právnu úvahu v spojitosti s relevantnými právnymi predpismi na ochranu maloletých osôb, ktorá by odôvodňovala zaistenie maloletej osoby.

11. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 11. septembra 2023, s tým, že po opätovnom preskúmaní všetkých dostupných dôkazov možno konštatovať, že preskúmané rozhodnutie je plne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

12. Žalovaný ďalej uviedol, že žalobcu vyhostuje z územia Slovenskej republiky do krajiny pôvodu, krajiny tranzitu, ktorejkoľvek tretej krajiny, do ktorej sa účastník konania dobrovoľne rozhodne vrátiť a ktorá ho prijme, alebo na územie členského štátu, v ktorom má udelené právo na pobyt alebo poskytnutú medzinárodnú ochranu podľa § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.

13. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhuje, aby správny súd žalobu žalobkyne zamietol a preskúmané rozhodnutie v plnom rozsahu potvrdil.

14. Žalovaný sa tiež na výzvu správneho súdu vyjadril podaním zo dňa 20. septembra 2023, v ktorom uviedol, že od umiestnenia žalobkyne vykonáva všetky potrebné úkony smerujúce k jej vyhosteniu z územia Slovenskej republiky Útvar policajného zaistenia pre cudzincov, pričom dôležitým faktorom určujúcim dĺžku zaistenia je spolupráca zaisteného pri úkonoch smerujúcich k vystaveniu náhradného cestovného dokladu a zabezpečenie pokrytia nákladov na samotné vyhostenie.

II. Aplikované právne predpisy

15. Podľa § 2 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov, zraniteľnou osobou je najmä maloletá osoba, osoba so zdravotným postihnutím, obeť obchodovania s ľuďmi, osoba staršia ako 65 rokov, tehotná žena, slobodný rodič s maloletým dieťaťom a osoba, ktorá bola vystavená mučeniu, znásilneniu alebo iným závažným formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia; v odôvodnených prípadoch možno za staršiu osobu považovať aj osobu mladšiu ako 65 rokov.

16. Podľa § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov administratívne vyhostenie je rozhodnutie policajného útvaru o tom, že cudzinec nemá alebo stratil oprávnenie zdržiavať sa na území Slovenskej republiky a je povinný opustiť územie Slovenskej republiky, s možnosťou určenia lehoty na jeho vycestovanie do krajiny pôvodu, krajiny tranzitu, ktorejkoľvek tretej krajiny, do ktorej sa štátny príslušník tretej krajiny dobrovoľne rozhodne vrátiť a ktorá ho prijme, alebo na územie členského štátu, v ktorom má udelené právo na pobyt alebo poskytnutú medzinárodnú ochranu. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení sa uvedie aj krajina, do ktorej je cudzinec vyhostený, ak je možné takúto krajinu určiť. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení policajný útvar môže uložiť zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov. Policajný útvar, v rozhodnutí o administratívnom vyhostení, uloží zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov, ak v rozhodnutí o administratívnom vyhostení neurčí lehotu na vycestovanie podľa § 83 ods. 2.

17. Podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar administratívne vyhostí štátneho príslušníka tretej krajiny, ak má neoprávnený pobyt na území Slovenskej republiky.

18. Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

19. Podľa § 88 ods. 4 prvá veta zákona o pobyte cudzincov, štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov.

20. Podľa § 88 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov, ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na maloletú osobu, ktorá nemá zákonného zástupcu. Iné zraniteľné osoby možno zaistiť len v nevyhnutnom prípade a na čo najkratší čas.

21. Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia,

22. Podľa čl. 3 Dohovoru č. 209/1992 Zb. o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd“), nikoho nemožno mučiť alebo podrobiť neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

23. Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhodenie alebo vydanie.

24. Podľa bodu 16 Preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej „Návratová smernica“), využitie zaistenia na účely odsunu by malo byť s ohľadom na použité prostriedky a sledované ciele obmedzené a viazané na zásadu primeranosti. Zaistenie je oprávnené len na prípravu návratu alebo vykonanie procesu odsunu a ak by uplatnenie miernejších donucovacích opatrení nebolo dostatočné.

25. Podľa čl. 15 ods. 1, druhá veta Návratovej smernice, zaistenie sa vždy uskutočňuje na čo najkratšie obdobie, trvá, len pokiaľ prebiehajú prípravy na odsun, a vykonáva sa s náležitou starostlivosťou.

26. Podľa čl. 17 ods. 1 Návratovej smernice (Zaistenie maloletých osôb a rodín), v prípade maloletých osôb bez sprievodu a rodín s maloletými osobami sa zaistenie môže použiť len ako posledná možnosť a na čo najkratšie obdobie.

27. Podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb, nikoho nemožno mučiť, ani podrobiť krutému, neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

28. Podľa článku 3 bod 1 Dohovoru č. 104/1991 Zb. o právach dieťaťa (ďalej aj „Dohovor o právach dieťaťa“), záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

29. Podľa článku 9 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, ibaže príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že také oddelenie je potrebné v záujme dieťaťa. Také určenie môže byť nevyhnutné v niektorom konkrétnom prípade, napríklad, ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak rodičia žijú oddelene a treba rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa.

30. Podľa článku 22 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby dieťa žiadajúce o priznanie postavenia utečenca alebo ktoré sa v súlade s platným medzinárodným alebo vnútroštátnym právom a postupom považuje za utečenca, nech už je v sprievode svojich rodičov, iných osôb, alebo bez sprievodu, dostalo potrebnú ochranu a humanitárnu pomoc pri využívaní práv ustanovených týmto Dohovorom a inými dokumentmi v oblasti medzinárodného humanitárneho práva a ľudských práv, ktorého sú uvedené štáty zmluvnými stranami.

31. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom a účinnom znení (ďalej aj „Správny poriadok“), tento zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

32. Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

33. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

34. Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

35. Podľa § 47 ods. 2 Správneho poriadku, výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

36. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

37. Podľa § 206 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku v platnom a účinnom znení (ďalej aj „SSP“), pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.

38. Podľa § 221 ods. 1 SSP, žalobca sa môže správnu žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

39. Podľa § 221 ods. 2 SSP, žalobca sa môže správnu žalobou domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu.

40. Podľa § 230 ods. 2 S.s.p. ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 2, rozsudkom podľa povahy veci nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

III. Právne posúdenie veci

41. Správny súd konajúc primárne podľa ust. § 221 ods. 2 a nasl. SSP, po zistení, že správna žaloba bola podaná oprávnenou osobou, preskúmal v nej obsiahnutú argumentáciu ako aj obsah administratívneho spisu a dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

42. Správny súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 26. septembra 2023. Na pojednávanie sa účastníci konania nedostavili (žalobca ako aj žalovaný svoju účasť vopred ospravedlnili), preto správny súd v nariadenom pojednávaní pokračoval v ich neprítomnosti (§ 114 SSP).

43. Predmetom súdneho prieskumu v zmysle správnej žaloby bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o zaistení a posúdenie, či v prípade žalobkyne, ktorá je maloletou osobou, je jej ďalšie zotrvanie v zaistení realizované v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov E. naďalej zákonné.

44. Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov je policajt oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia. Z daného vyplýva, že základným predpokladom zaistenia žalobkyne podľa zákonného ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov je existencia rozhodnutia o jej administratívnom vyhostení, resp. o uložení trestu vyhostenia v rámci trestného konania. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že podkladom pre zaistenie žalobkyne je existencia vykonateľného rozhodnutia o administratívnom vyhostení a uložení zákazu vstupu č. PPZ-HCP-BA12-4407-010/2023-AV zo dňa 17. augusta 2023. Účelom zaistenia v zmysle citovaného ustanovenia je teda realizácia administratívneho vyhostenia.

45. Správny súd kladúc dôraz na ochranu práv a právom chránených záujmov maloletých detí sa v prvom rade zaoberal otázkou, či žalovaný pri vydávaní rozhodnutia o zaistení zohľadnil záujem maloletého dieťaťa tak, ako to vyžadujú všeobecne záväzné právne predpisy ako aj ustálená rozhodovacia prax.

46. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že deti by nemali byť pozbavované osobnej slobody, a to bez ohľadu na to, či majú zákonného zástupcu alebo sú bez sprievodu. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo viacerých prípadoch rozhodol, že umiestnenie detí v zariadeniach, kde boli pozbavené osobnej slobody, bolo porušením čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

46. V tomto kontexte správny súd poukazuje aj na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezentovanú v rozsudku sp. zn. 10Sza/12/2016 zo dňa 14. júna 2016, v zmysle ktorého „správny orgán musí s poukazom na najlepší záujem dieťaťa (zakotvený v článku 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho alebo jej najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére), postupovať obozretne pri umiestňovaní detí spolu s rodičom v útvere policajného zaistenia a pri úvahe o ich umiestnení by nemal opomenúť, že najlepší záujem dieťaťa, ktorý je vyjadrením hodnôt, na ktorých je postavený systém ochrany práv dieťaťa, nie je možné účinne dosiahnuť bez reflektovania na judikatúru ESLP, ktorá ohľadne pozbavenia osobnej slobody dieťaťa a ochrany práv a najlepšieho záujmu dieťaťa vo veciach zaistenia maloletých cudzincov najmä tých, ktorí sú v sprievode rodičov opakovane konštatovala porušenie čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj čl. 3 Európskeho dohovoru o ľudských právach.“

47. Kasačný súd ďalej považoval za dôležité zdôrazniť, že deti by nemali byť postihované za imigračný status svojich rodičov (t.j. za to, že ich rodičia cestujú bez potrebných dokladov, resp. s pozmenenými, dokonca falšovanými dokladmi), ani za ich predchádzajúce správanie, ktoré je vyhodnocované ako riziko úteku. Pritom poukazoval na rozhodovaciu prax ESLP vyjadrenú v rozsudku zo dňa 19. januára 2012, vo veci Popov proti Francúzsku sťažnosť č. 39472/07 a 39474/07, rozsudku zo dňa 12. októbra 2006 vo veci H. H. a B. H. v. Belgicko (sťažnosť č. 13178/03) a rozsudku zo dňa 19. januára 2010 vo veci Muskhadzhiyeva i. v. Belgicko (č. 41442/07).

47. Správny súd preto za kľúčovú považoval žalobnú námietku žalobkyne týkajúcu sa tej skutočnosti, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí nezaujal žiadnu právnu úvahu k skutočnosti, že žalobkyňa je maloletá osoba, a teda neposúdil prípustnosť zásahu do osobnej slobody maloletej osoby ako zraniteľnej osoby v zmysle § 88 ods. 8 v spojení s § 2 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov. V tejto súvislosti správny súd upriamuje pozornosť na článok 3 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa, v zmysle ktorého záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí. Správny súd aj s poukazom na judikatúru uvedenú vyššie vyhodnotil danú námietku ako dôvodnú.

48. K námietke žalobkyne, že v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia absentuje posúdenie otázky účelnosti a efektívnosti zaistenia žalobkyne správny súd poznamenáva, že tak preskúmané rozhodnutie ani administratívny spis žalovaného neposkytuje žiadne podklady, na základe ktorých by bolo možné hodnotiť účelnosť a efektívnosť zaistenia žalobcu, nakoľko dokumentuje iba skutkový stav veci ku dňu vydania rozhodnutia o zaistení, podanie správnej žaloby a vyjadrenie žalovaného k nej. Rovnako ani sprievodný list k žalobe, vyjadrenie k nej ani podanie žalovaného zo dňa 20. septembra 2023 neobsahuje žiadne nové informácie o aktivite žalovaného. Aj túto námietku žalobkyne považuje správny súd za dôvodnú.

49. Správny súd sa ďalej zaoberal námietkou žalobkyne, že preskúmané rozhodnutie je nepreskúmateľné z dôvodu absencie odôvodnenia v časti týkajúcej sa krajiny, do ktorej má byť žalobkyňa vyhostená ako aj absencie správnej úvahy o stanovení lehoty zaistenia.

50. K uvedenému správny súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 10Sza/1/2021 zo dňa 20. januára 2021, v zmysle ktorého „zákon o pobyte cudzincov pripúšťa vyhostenie cudzinca bez uvedenia krajiny, do ktorej má byť vyhostený a rovnako aj v prípade inštitútu zaistenia cudzinca na účely výkonu administratívneho vyhostenia nestanovuje prekážku zaistenia v prípade, že krajina vyhostenia nie je určená. Preto nemožno úspešne argumentovať tým, že každé rozhodnutie o zaistení cudzinca na účely výkonu administratívneho vyhostenia, keď cudzinec nebol administratívne vyhostený do konkrétnej krajiny, je potrebné apriori považovať za nezákonné a nepreskúmateľné z dôvodu nepreukázania podmienky potenciálnej vyhostiteľnosti. Takýto záver by popieral platnú právnu úpravu (vrátane dohovoru) a nevyplýva ani z judikatúry kasačného súdu, či

ústavného súdu, ktorá zachovanie, či porušenie princípu vyhostiteľnosti akcentuje vždy v okolnostiach konkrétneho prípadu.“

51. Správny súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobkyne vzťahujúcou sa na chýbajúce odôvodnenie vo vzťahu k spôsobu stanovenia lehoty zaistenia a je toho názoru, že žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia podrobne popísal postupnosť a časovú náročnosť procesu, ktorý je potrebné absolvovať pri realizácii jednotlivých úkonov vedúcich ku konečnému vyhosteniu (od zisťovania totožnosti, získania náhradných cestovných dokladov až po fyzický výkon vyhostenia).

52. Správny súd pre úplnosť dodáva, že námietkou žalobkyne týkajúcou sa nepreskúmateľnosti, nevykonateľnosti a nezákonnosti rozhodnutia o administratívnom vyhostení z dôvodu rozporu s ustanovením § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, nakoľko v ňom absentuje určenie krajiny, do ktorej má byť žalobkyňa vyhostená sa nezaoberal z dôvodu, že toto rozhodnutie nie je predmetom tohto súdneho prieskumu.

53. Správny súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, vychádzajúc zo skutočnosti, že žalovaný v preskúmanom rozhodnutí v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou opomenul potrebu posúdenia zaistenia v kontexte ochrany záujmov maloletého dieťaťa ako aj potrebu vysporiadania sa s otázkou efektívnosti a účelnosti zaistenia, napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a nariadil bezodkladné prepustenie žalobkyne zo zaistenia.

54. O trovách konania súd rozhodol podľa § 167 SSP tak, že priznal ich náhradu žalobkyňi, ktorá bola v konaní úspešná, voči žalovanému. O výške priznaných trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia v tejto veci (§ 175 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote siedmich dní od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a. na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c. účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d. v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e. vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h. sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i. nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j. podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).